

Umělé zasněžování ničí na sjezdovkách vzácné rostliny

seriál
**PŘÍRODA
VALAŠSKA**

Umělý sníh se stal nezbytným i na valašských sjezdovkách. Bez jeho existence si lze jen těžko představit konkurenceschopnost lyžařského areálu v našich nadmořských výškách. Právě tato služba lyžařům má však výrazný dopad na rostliny rostoucí na valašských sjezdovkách. Sjezdové lyžování sice v minulosti zachránilo nyní poslední louky na hřebenech hor od zalesnění smrčky, moderní trendy však

tuto devizu pomalu smazávají. Umělé zasněžování k radosti lyžařů výrazně prodlužuje lyžařskou sezónu. Umělý sníh ale bohužel není přírodní, má s ním společné snad jen jméno a barvu. Svou krystalickou strukturu se blíží spíše na jemno nastrouhanému ledu, je těžší, hutnější a pomaleji odtaává. Na sjezdovkách proto vydrží déle. Technický sníh má navíc i jiné chemické složení než sníh přírodní. Je sice z vody, ale ne z měkké dešťové vody. Vyrábí se z vody tekoucí v potocích a říčkách, která obsahuje daleko více rozpuštěných minerálů. Takže vlastně zasoluje a znehodnocuje půdu.

Délka lyžařské sezóny ubírá rostlinám čas na kvetení a dozrání semen. Řada rostlin tak nestíhá vyrůst a rozmnožit se. Sůl otravuje citlivé rostliny. Mnohé rostliny také trpí mechanickým poškozováním těžkými rolbami. Existují ale i výjimky, pro které je rozrušení půdního povrchu v rozumné míře přínosem. Třeba vzácné plavuníky rodu *Diphysastrum* příbuzné hojnějším plavuním narušování drnu vyžadují. Také pro semínka dvouletých hořců a některých orchidejí je potřebné narušení povrchu půdy, které způsobí, že klíčící nová rostlinka nemusí soupeřit o místo v hustém trávniku. Ale mechanické narušení musí být opravdu jen

mírné, rozhodně nejsou prospěšná „vydřená“ místa až na kámen u paty sjezdovek, kde opakovaně dobrždují stovky lyžařů.

Výsledkem uvedených vlivů je druhové ochuzení rostlinstva na sjezdovkách. Mizí orchideje, hořce a další vzácné horské rostliny. Odstraňování kamenů, křoví a jiných lyžařských překážek

se projeví ve zvyšování zranitelnosti půdy vůči erozi. Na jedné straně se úpravami svahu zvýší atraktivita hor pro lyžaře, na druhé straně poklesne přitažlivost horských luk pro turisty v létě, nemluvě o ztrátách biologické hodnoty území.

Patří tedy sjezdové areály do valašských hor? Samozřejmě, že sem patří. Sjezdové lyžování má u nás dlouhou tradici. Ale je jasné, že tento zimní koníček se za posledních 100 let velmi změnil. Dnes nestačí lyžařům kdejaká horská louka či obyčejná úzká sjezdovka.

Bez stoprocentních služeb srovnatelných třeba s Tatrami, bez upravených sjezdovek, technického sněhu či večerního osvětlení se areál neuživí. To všechno samozřejmě není v horské krajině přirozené a negativně se odráží na životním prostředí.

Sjezdové lyžování je tedy na rozdíl od skoro bezproblémové pěší turistiky či běžeckého lyžování ochránářsky spíše konfliktním sportem. Mnoho sjezdařů si vybírá lyžařský areál podle ceny a kvality poskytovaných služeb. Umístění sjezdovky je podružné - krásné rozhledy do krajiny špatně upravenou sjezdovku nevyrovňají. Řešením není zrušení či omezení stávajících areálů, ale zamyšlení nad užitečností rozšiřování a potřebou budování nových sjezdových tratí. Pečlivým výběrem by se neměly krýt s místy, kde dosud rostou a přežívají vzácné druhy rostlin a živočichů.

Autor: Jana Tkačiková, botanik Přírodovědného oddělení Muzea regionu Valašsko, Valašské Meziříčí